

Besluit om te anticiperen op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen

Te besluiten tot

1. Het kwijtschelden van de gemeentelijke vorderingen op ouders die gedupeerd zijn door de problemen rondom de kinderopvangtoeslag, en daardoor recht hebben op het forfaitaire bedrag van € 30.000, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen.
2. Mandaat verlenen aan de invorderingsambtenaar en het Unithoofd Intake & Handhaving van de GR IJsselgemeenten om namens de gemeente Krimpen aan den IJssel schulden kwijt te laten schelden als het gaat om de gemeentelijke vorderingen die binnen de beoogde reikwijdte van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen vallen.

Inleiding

Op 18 januari jl. heeft het kabinet aangekondigd dat schulden bij de Belastingdienst en Toeslagen en andere publieke uitvoeringsorganisaties worden kwijtgescholden. Het betreft hier de ouders die gedupeerd zijn door de problemen rondom de kinderopvangtoeslag, en daardoor recht hebben op het forfaitaire bedrag van €30.000 (de zogenaamde daadwerkelijk gedupeerden).

Ook gemeenten en waterschappen zijn gevraagd om openstaande vorderingen kwijt te schelden. Op de buitengewone algemene leden vergadering van de VNG van 12 februari 2021 is het voorstel over de kwijtschelding gemeentelijke vorderingen voor de daadwerkelijk gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire aangenomen. Gemeenten hebben de VNG opgeroepen om hun inhoudelijk en financieel comfort te geven zodat ze over kunnen gaan tot het stoppen van beslaglegging en dwanginvordering van gemeentelijke vorderingen en het daadwerkelijk kwijtschelden.

Naar aanleiding van dit besluit van gemeenten, heeft het rijk toegezegd alle kosten die gemeenten zullen maken bij het verlenen van de kwijtschelding op basis van nacalculatie volledig te vergoeden. Tevens is er de afgelopen maanden door de betrokken ministeries en organisaties hard gewerkt aan het creëren van een grondslag voor het kwijtschelden van de publieke schulden. Dit heeft geresulteerd in de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen. Dit wetsvoorstel zal in september door de staatssecretaris van financiën worden ingediend bij de Tweede Kamer. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2022.

Het kabinet streeft er naar de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in september bij de Tweede Kamer in te dienen. Dit betekent dat de wettelijke grondslag op 1 juli 2021 nog niet gerealiseerd zal zijn. Gezien het spoedeisend belang dat met de kwijtschelding gemoeid is, kan niet gewacht worden tot het wetsvoorstel formeel is bekrachtigd. Het kwijtschelden van de publieke schulden biedt gedupeerde ouders rust, zekerheid en zicht op een nieuwe schuldenvrije start.

Het kabinet en de VNG roepen gemeenten op om te anticiperen op de grondslag voor kwijtschelding die met dit wetsvoorstel wordt beoogd. Het wetsvoorstel voorziet in het met terugwerkende kracht codificeren van beleid in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag. Anticiperen op dit voorstel houdt dan in de beslissing kwijtschelding in gang te zetten.

Beoogd effect

Kwijtschelding van de publieke schulden door de gemeente van de gedupeerde van de kinderopvangtoeslagaffaire en hiermee bijdragen aan een schuldenvrije nieuwe start van deze gedupeerde ouders.

Argumenten

1.1 Collegebesluit om kwijtschelding in gang te zetten

Om de kwijtschelding in gang te zetten, is het nodig dat het College een besluit neemt waarmee zij anticipeert op de wetgeving die gemeenten de grondslag biedt om kwijt te schelden.

1.2 Gedupeerden van de kinderopvangtoeslag-affaire verdienen een zoveel mogelijk schuldenvrije nieuwe start.

Gedupeerden zijn hard getroffen door de kinderopvangtoeslagaffaire en de hersteloperatie van de Belastingdienst is er op gericht aangedaan onrecht zoveel mogelijk te herstellen. Het zo snel als mogelijk kwijtschelden van de publieke schulden is hiervan een essentieel onderdeel.

1.3. De Verzamelwet hersteloperatie toeslagen gaat de grondslag bieden, maar wel pas vanaf 1-1-2022.

De beoogde wetgeving voorziet in het compenseren van het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen op gedupeerde ouders en diens toeslagpartner. Omdat de beoogde inwerkingtreding van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen pas 1-1-2022 is het wenselijk te anticiperen op de Verzamelwet.

2.1 Kwijtschelding kan ambtelijk verleend worden

Na het collegebesluit kan de invorderingsambtenaar en de GR IJsselgemeenten namens de gemeente Krimpen aan den IJssel de publieke schulden kwijtschelden.

Kwijtschelding kan ambtelijk verleend worden door de invorderingsambtenaar van de gemeente Krimpen aan den IJssel als het gaat om vorderingen in het kader van de gemeentebelastingen en door de invorderingsambtenaar van de GR IJsselgemeenten als het gaat om vorderingen in het kader van sociale zaken en werkgelegenheid. Dat kan bij een voor bezwaar vatbare beschikking nadat de Belastingdienst een inwoner bij de invorderingsambtenaar als daadwerkelijk gedupeerde gemeld heeft.

Kanttekeningen

1.1 De Verzamelwet hersteloperatie toeslagen is nog niet ingediend bij de Tweede Kamer en dus ook nog niet in werking getreden.

Dit betekent dat er mogelijk nog amendementen op de wet ingediend kunnen worden. Het is te voorzien dat wijzigingen van het voorstel eerder zullen leiden tot verruiming van de kwijtschelding dan tot een beperking. De staatssecretaris heeft toegezegd de kosten die de gemeente maakt om vooruitlopend op de wetgeving kwijt te schelden, te vergoeden. Er is dus geen financieel risico.

2.1 Om het proces van kwijtschelden te beginnen zijn door de Belastingdienst te leveren gegevens noodzakelijk.

Voor het proces van kwijtschelden zijn (actuele) gegevens nodig van zowel de gedupeerde ouder als de toeslagpartner in de zin van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) artikel 3. De gemeente is afhankelijk van de gegevens die de Belastingdienst/Toeslagen aan haar levert. De VNG heeft in haar uitvoeringstoets op de conceptwetgeving een adequate en zorgvuldige gegevensuitwisseling als randvoorwaarde voor het kwijtschelden gesteld. Deze gegevens zijn door de Belastingdienst toegezegd. Inmiddels is op 1 juli de eerste lijst met gedupeerden geleverd. Hier staan 84 namen op. Dit aantal zal nog stijgen omdat nog niet alle gemelde gedupeerden een check van de Belastingdienst hebben ondergaan. Overigens wil het niet zeggen dat alle 84 een publieke schuld hebben.

2.2 Er is nog onduidelijkheid over uitzonderingsgronden voor de kwijtschelding.

De VNG publiceerde op 23 juni 2021 de beoogde reikwijdte van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen. Deze geeft zeker duidelijkheid over zaken als de doelgroep, de peildatum en hoe om te gaan met bijkomende kosten. Precieze en nadere definiëring van de in de publicatie genoemde uitzonderingsgronden met betrekking tot fraude of misdrijf zijn nodig om het proces van kwijtschelding zorgvuldig te doorlopen. Afstemming binnen de IJsselgemeenten is hierbij ook van belang.

2.3 Snelheid én zorgvuldigheid geboden

Gedupeerden zijn gebaat bij snelle duidelijkheid over wat er met hun schulden gebeurt. De gemeente kan hier een belangrijke rol in spelen als het gaat om de gemeentelijke vorderingen en door te anticiperen op de Verzamelwet om voor die snelheid zorgen. Tegelijkertijd vragen bovengenoemde punten om uitwerking om zeker te zijn van een zorgvuldig proces. Ook daar hebben gedupeerden baat bij. Hoewel het rijk inzet op kwijtschelding vanaf 1 juli 2021 zullen bovenstaande zaken eerst geregeld moeten zijn voordat de gemeente daadwerkelijk tot kwijtschelding kan overgaan.

Financiën

Hoewel de vaststelling van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in najaar 2021 nog moet plaatsvinden, heeft Staatssecretaris Van Huffelen in de 6e voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag toegezegd dat alle kosten die gemeenten maken in kader van de hersteloperatie toeslagenaffaire op basis van nacalculatie zal worden vergoed. Het betreft de bedragen van openstaande vorderingen, inclusief rente en kosten voor incasso (gerechtsdeurwaarders). Hiernaast stelt het rijk een nog vast te stellen forfaitair bedrag ter beschikking voor de uitvoering van het proces van kwijtschelding.

De nacalculatie zal naar verwachting worden gebaseerd op de verantwoording van de kinderopvangtoeslag in de SISA-verklaring bij de jaarrekening 2021. Dit gebeurt dan pas in 2022. Om ervoor te zorgen dat de exploitatie 2021 van de gemeente Krimpen niet onnodig wordt belast zal aan het eind van het

jaar de totaalstand van de gemaakte kosten/ kwijtscheldingen worden opgemaakt in voorbereiding voor de SISA. Voor de dekking hiervan zal dan een post "nog te ontvangen Rijksbijdrage" worden opgenomen, waarmee het effect op de begroting 2021 budget neutraal verloopt. Een nadere uitwerking hiervan volgt op een later moment, wanneer het Rijk duidelijk maakt hoe de verantwoording van de middelen moet worden ingericht (naar verwachting bij de decemberwijziging).

In aanvulling hierop zal, om alle gemaakte kosten voor de KOTA (uitvoering en kwijtschelding) inzichtelijk te houden, de GR IJsselgemeenten worden gevraagd hiervoor in haar verantwoording voor de gemeente Krimpen een aparte opgave KOTA op te nemen.

Communicatie

Ouders die gedupeerd zijn door de problemen met de kinderopvangtoeslag krijgen informatie over het kwijtschelden van de publieke schulden.

Uitvoering

Zoals reeds bij de kanttekeningen is vermeld onder punt 2, moet door de Belastingdienst data beschikbaar worden gesteld, om het besluit uit te kunnen voeren. De eerste lijst met 84 daadwerkelijk gedupeerden is per 1 juli beschikbaar gekomen.

(Op het moment van schrijven van dit voorstel, zijn er 104 mogelijk gedupeerden bekend bij de gemeente Krimpen aan den IJssel.)

Nu de lijst met 84 gedupeerde bekend is zal van deze personen moeten worden nagegaan óf en welke publieke schulden er zijn. Daarna zal over moeten worden gegaan tot kwijtschelding van gemeentelijke vorderingen.

Het is op dit moment moeilijk om een inschatting te maken van tijd en kosten omdat de definitieve groep met gedupeerden nog niet bekend is. Die groep zal ook nog kunnen groeien wanneer uit de lichte toets van de Belastingdienst blijkt dat de gedupeerde recht heeft op € 30.000.

Het college zal hierover in een later stadium verder worden geïnformeerd.